

Комунальний вищий навчальний заклад
«Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної
роботи Національної академії педагогічних наук України
Хмельницький обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка
Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної
освіти» Дніпропетровської обласної ради

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

МАТЕРІАЛИ
III Всеукраїнської науково-практичної
конференції

30 квітня 2026 року

Херсон

Редакційна колегія:

Голова:

Жорова Ірина Ярославівна – доктор педагогічних наук, професор, в. о. ректора, перший проректор Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.

Члени редакційної колегії:

Кохановська Олена Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки й менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Марецька Людмила Петрівна – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Стребна Ольга Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії й методики дошкільної, початкової освіти та мовних комунікацій Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Дереш Валентина Станіславівна – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Романова Оксана Володимирівна – кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної і початкової освіти Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. Анатолія Назаренка.

Т 33

Тенденції та перспективи розвитку сучасної освіти в Україні: Нова українська школа: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (30 квітня 2026 року, м. Херсон) / за ред. І. Я. Жорової, О. В. Кохановської, Л. П. Марецької, О. В. Стребної, В. С. Дереш, О. В. Романової Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2026. 463 с.

Збірник містить матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Тенденції та перспективи розвитку сучасної освіти в Україні: Нова українська школа», у яких представлено результати наукових пошуків, практичних досліджень і педагогічних напрацювань з актуальних напрямів розвитку сучасної освіти в умовах реалізації концептуальних засад Нової української школи. У публікаціях авторів розглянуто теоретичні та практичні аспекти модернізації освітнього процесу, визначено ефективні стратегії подолання актуальних викликів у сфері дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти. Значну увагу приділено впровадженню інноваційних педагогічних підходів, сучасних освітніх технологій, формуванню компетентісно орієнтованого освітнього середовища. Матеріали конференції становлять інтерес для магістрантів, аспірантів, докторантів, науковців, педагогічних працівників, методистів і студентів та можуть бути використані в дослідницькій, навчально-методичній і практичній діяльності.

УДК 37(477)

Статті подано в авторській редакції. Відповідальність за точність викладених у публікаціях фактів несуть автори.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Тимчина Н. С. Педагогічні умови візуальної підтримки освітнього процесу в НУШ	384
Тищенко А. Г. Імплементація світових та вітчизняних педагогічних ідей у практику інноваційного управління закладом загальної середньої освіти.....	389
Товстоган В. С. Актуальні проблеми виховання дітей з ООП в умовах воєнного стану в Україні	393
Хаврусь І. М. Моніторинг руйнування унікальних природоохоронних об'єктів Херсонщини в умовах окупації (2023-2025 роки)	396
Хамзаєва В. М. Лінгвістичний квест та сторителінг: гейміфікація філологічної освіти в умовах змін.....	402
Харченко А. А. Формування професійної компетентності педагога дошкільного закладу: інструменти професійного саморозвитку	406
Чевелюк Г. О. Сучасний погляд на готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання в НУШ	411
Чижевська Л. А. Організація науково-дослідницької діяльності учнів у процесі навчання англійської мови в умовах трансформації змісту сучасної освіти	416
Чорномурко О. А. Наступність та інновації: створення єдиного розвивального середовища для дитини	419
Чух Г. П. STEM-вектор у роботі вчителя-філолога: етапи методичного супроводу педагога.....	421
Шишак А. М. Використання ігор та вправ для формування у дошкільників уявлень про колір як сенсорний еталон	425
Шолохова Н. С. Розвиток інженерного мислення здобувачів освіти 7-9 класів під час вивчення фізики в умовах НУШ.....	428
Щетина Т. П., Колосовська Н. В. Інноваційні підходи до організації мовно-літературного навчання для всебічного розвитку учнів	431
Юдіна О. В. Застосування інтерактивного зошити під час навчання дитини з особливими освітніми потребами.....	436
Юзбашева Г. С. Профілізація змісту природничої освіти в НУШ	439
Юрченко С. Л. Використання інтерактивних технологій та додатків на основі штучного інтелекту в умовах змішаного навчання в початковій школі	443
Юхимчук Т. І. Формування підприємницької компетентності здобувачів освіти засобами кейс-методу та проблемного навчання на уроках інтегрованого курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» у Новій українській школі	445
Якубовська Л. С. Застосування біологічного моделювання в освітньому процесі: від теорії до практичних навичок	449
Відомості про авторів.....	455

ВИКОРИСТАННЯ ІГОР ТА ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ УЯВЛЕНЬ ПРО КОЛІР ЯК СЕНСОРНИЙ ЕТАЛОН

Відповідно до Державного стандарту дошкільної освіти (2021 р.) у межах оволодіння сенсорно-пізнавальною, логіко-математичною, дослідницькою компетентністю у дошкільників потрібно формувати уявлення про колір як математичне поняття, уміння диференціювати сенсорні еталони за кольором, «аналізувати, узагальнювати, класифікувати, групувати предмети, об'єкти» за ознакою кольору [3]. У дошкільному віці діти пізнають світ через гру, а ігрова діяльність є провідною. Тож, зважаючи на зазначене, актуальною для дослідження є проблема використання ігор та вправ з їх елементами для формування у дошкільників уявлень про колір як сенсорний еталон.

Серед різноманіття ігор та вправ, які використовують в освітньому процесі закладу дошкільної освіти, визначають дидактичні. У них чітко простежується освітня мета. Тому запропоновані нижче варіанти є дидактичними, оскільки поруч з іншими функціями реалізують навчальну (кожна з них – у більшій чи меншій мірі), а також володіють значним освітнім потенціалом [4, с. 73-95].

З метою навчання дітей дошкільного віку впізнавати та розрізняти кольори доцільно пропонувати їм для виконання вправи із роздруківками. На аркушах можуть бути зображені предмети різного кольору. Завдання полягає у тому, щоб обвести олівцем, наприклад, тільки жовті чи червоні об'єкти. Або ж, крім кольорових предметів, можуть бути ще й малюнки коробок конкретних кольорів. Дошкільникам потрібно з'єднати лініями об'єкт і коробку однакового кольору. Так, діти вчатьсЯ здійснювати елементарну класифікацію предметів за вказаною ознакою кольору. Обводячи та з'єднуючи зображення, у дошкільників розвивається зорове сприймання, увага, мисленнєві операції аналізу та порівняння, дрібна моторика рук та графічні навички. Діти запам'ятовують назви кольорів, вчатьсЯ діяти за вказаною інструкцією.

Для формування у дошкільників уявлень про колір можна використовувати настільну гру-сортер «Ведмедики». У наборі є 40 ведмедиків шести кольорів, 6 мисок та 2 пари щипців. Завдання дітей полягає в тому, щоб за допомогою щипців розподілити ведмедиків у миски таких кольорів, як і вони самі [2]. У процесі такої гри у дошкільників формуютьсЯ уявлення про колір як сенсорний еталон, розвиваєтьсЯ вміння розпізнавати, зіставляти, порівнювати, класифікувати та групувати предмети за кольором. Виконання ігрового завдання

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

за допомогою щипців сприяє розвитку дрібної моторики, зорово-рухової координації, уваги, зосередженості. Під час гри також активізується мовлення дітей, адже вони словесно супроводжують власні дії, закріплюючи назви кольорів.

Як засіб сенсорного розвитку дітей дошкільного віку, спрямований на формування уявлень про колір, варто застосовувати гру «Кольорове доміно» [1]. Набір складається з 28 дерев'яних пластинок із кольоровим покриттям. Їх можна використати як традиційну гру в доміно, а також для сортування, лічби, викладання нескладних візерунків, літер і цифр. У педагогічній практиці цю гру вважають ефективною для розвитку вмінь упізнавати, розрізняти й зіставляти кольори, здійснювати елементарне групування об'єктів за ознакою кольору. Також вона є корисною для активізації уваги, пам'яті та мисленнєвої операції порівняння.

Щоб зіграти у запропоновану гру традиційно, між гравцями розподіляють певну кількість карток, а одну із них розміщують у центрі як початковий елемент ігрового ланцюжка. Надалі діти почергово доставляють до неї картку зі свого набору, орієнтуючись на відповідність одного з її кольорових елементів кольору на вільному кінці вже викладеної послідовності. За відсутності потрібної картки право ходу переходить до наступного учасника або, залежно від визначених правил, дитина добирає додаткову картку із загального набору. Гра триває доти, доки один із учасників не викладе всі свої картки, що й визначає його переможцем [там само].

Окрім використання готових наборів, вихователь може самостійно виготовити такі ігри з доступних та безпечних для дітей матеріалів, зокрема щільного картону, кольорового паперу, повітряного пластиліну тощо. Це дає змогу забезпечити освітній процес необхідними дидактичними матеріалами, адаптуючи їх до віку дітей, рівня сформованості у них сенсорних уявлень, індивідуальних потреб та конкретних завдань навчального заняття. До створення ігор можна залучати самих дошкільників, адже це підвищує їхню пізнавальну активність, викликає інтерес до подальшого використання створених власноруч матеріалів, сприяє запам'ятовуванню назв кольорів, розвитку дрібної моторики, акуратності, самостійності та елементарних конструктивних умінь.

Зокрема, для створення гри-сортера «Ведмедики» вихователь може підготувати ємності шести кольорів (наприклад, паперові тарілки). Самі фігурки ведмедиків можна виготовити у двох варіантах: як площинні картонні силуети або як об'ємні елементи з моделіну. Якщо працювати з картоном, то вихователь заздалегідь готує шаблон фігурки, обводять його на кольоровому картоні та спільно з дітьми вирізає потрібну кількість елементів. За умови використання повітряного пластиліну діти разом із педагогом ліплять невеликі фігурки

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

різних кольорів, надаючи їм форми ведмедика. Після висихання вихователь пропонує дітям розкласти виготовлені фігурки до відповідних за кольором мисочок. Для ускладнення завдання можна збільшувати кількість кольорів, вводити часові обмеження, використовувати щипці, ложечки або прищипки, додатково стимулюючи розвиток дрібної моторики рук.

Подібним чином може бути виготовлено і «Кольорове доміно». Для цього з цупкого картону вирізають прямокутні картки однакового розміру, кожну з яких поділяють на дві рівні частини. Половини позначають певним кольором шляхом фарбування, наклеювання кружечків чи квадратів із кольорового паперу тощо. Відповідно до принципу доміно на картках мають бути представлені різні поєднання кольорів, зокрема й однакові кольори на обох половинах. Для тривалішого використання картки можна ушільніти додатковим шаром картону або заламініувати. На етапі виготовлення діти можуть добирати кольори, наклеювати потрібні елементи, порівнювати їх між собою, називати кожен колір і визначати, які картки є однаковими або різними. Сам процес розробки матеріалів вже є сенсорно-пізнавальною вправою, оскільки передбачає впізнавання, розрізнення, зіставлення та добір кольорів.

Вихователі під час роботи з дошкільниками часто організовують вправу «Що змінилось?». Її можна застосовувати і для формування уявлень про кольори. Для проведення вправи варто використати набір предметів різних кольорів, які розміщують перед дітьми у визначеній послідовності. Після короткочасного ознайомлення з ними дітям пропонують запам'ятати кольорові характеристики та розташування об'єктів. Далі вихователь вносить певні зміни: змінює колір окремого предмета, замінює його або вилучає. Завдання дітей полягає у тому, щоб виявити ці зміни та повідомити про них. У процесі виконання вправи у дошкільників формуються вміння аналізувати, порівнювати та зіставляти кольори, розвивається зорова пам'ять, концентрація уваги та здатність до диференціації кольорів.

Таким чином, для формування у дошкільників уявлень про колір як сенсорний еталон доцільно використовувати дидактичні ігри та вправи. Вони сприяють засвоєнню назв кольорів; підвищенню рівня сформованості вмінь розпізнавати, порівнювати, класифікувати та групувати об'єкти за кольоровою ознакою; розвитку уваги, пам'яті, мислення, мовлення, дрібної моторики та пізнавальної активності дітей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дерев'яна гра «Кольорове доміно для дітей». Розумний лис. Розетка: вебсайт. URL: <https://rozetka.com.ua/ua/325156651/p325156651/>.
2. Логічна гра «Ведмедики». Розетка: вебсайт. URL: <https://rozetka.com.ua/ua/476509154/p476509154/>.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА

3. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0033729-21#Text>.
4. Руденський Р. Є. Формування пізнавальної активності старших дошкільників засобами настільних ігор : дис. ... наук. ступеня д-ра філософії: 01: 012 / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, Тернопіль, 2025. 307 с. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/36562>.

Шолохова Н. С.*

**РОЗВИТОК ІНЖЕНЕРНОГО МИСЛЕННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 7-9 КЛАСІВ ПІД ЧАС
ВИВЧЕННЯ ФІЗИКИ В УМОВАХ НУШ**

Зміни, що відбуваються в сучасному світі, торкаються всіх сфер життя суспільства, зокрема навчального процесу в освітніх закладах, які покликані забезпечувати умови для такого розвитку здобувачів освіти, який сприяв би розкриттю їх особистих якостей і, водночас, готував до життя в соціумі.

Сьогодні в суспільстві стверджується пріоритет інтелектуального розвитку, який обумовлює необхідність змін у підходах до діяльності: від виконавчої до творчої, продуктивної. Реалізація творчого потенціалу особистості в сучасних умовах вимагає постійного поновлення знань, збільшення їх обсягу і не можлива без взаємодії з іншими людьми. Це актуалізує необхідність підготовки фахівців, здатних до самостійного опанування знаннями і спілкування.

Оскільки в сучасному суспільстві люди з високорозвиненим інтелектом забезпечують 95-97% національного доходу, то питання розвитку продуктивного мислення молоді слід розглядати як соціальне замовлення держави. Згідно з психологічними дослідженнями, здатність до творчої мислинцевої діяльності починає активно формуватися при вивченні фізики у 7-9 класах, тому саме перед закладами шкільної освіти стоїть завдання розвитку продуктивного мислення здобувачів освіти, як невід'ємної складової творчого потенціалу індивідуума.

Навички продукувати інтелектуальні цінності не формуються самі по собі, а розвиваються в результаті розумової активності здобувачів освіти. Серед різних видів навчальної діяльності, що сприяють розвитку інженерного мислення, однією із найефективніших вважається експериментально-дослідницька.

Мета статті показати, що експериментально дослідницька діяльність здобувачів освіти під час вивчення фізики ефективно впливає на розвиток їх когнітивних процесів і особливо на інженерне мислення та формування технічних навичок.

* Шолохова Н. С.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Стребна Ольга Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії й методики дошкільної, початкової освіти та мовних комунікацій КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Студенець Олена Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри педагогіки та психології дошкільної і початкової освіти Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. А. Назаренка.

Тимчина Ніна Сергіївна – старший викладач кафедри педагогіки й освітніх інновацій Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Тищенко Альбіна Георгіївна – учитель англійської мови Іванівського ліцею № 1 Іванівської селищної ради Херсонської області.

Товстоган Володимир Святославович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти КВНЗ «Херсонська Академія неперервної освіти».

Філончук Зоя Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Хаврусь Ірина Миколаївна – учитель географії Херсонського загальноосвітнього навчально-виховного комплексу № 48 Херсонської міської ради, учитель географії Херсонського академічного ліцею імені О.В. Мішукова Херсонської міської ради при Херсонському державному університеті.

Хамзаєва Вікторія Миколаївна – директор Херсонської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 47 Херсонської міської ради.

Харченко Алла Анатоліївна – старший викладач кафедри психології та педагогіки початкової та дошкільної освіти Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. А. Назаренка.

Чевелюк Галина Олексіївна – вихователь Закладу дошкільної освіти № 9 «Пролісок» Нетішинської міської ради Хмельницької області.

Чижевська Людмила Анатоліївна – учитель англійської мови Ладигівської гімназії Староостропільської сільської ради Хмельницького району Хмельницької області.

Чорномурко Олена Андріївна – учитель початкових класів Іванівського ліцею №1 Іванівської селищної ради Херсонської області.

Чух Ганна Павлівна – доктор філософії, викладач кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Шамбір Наталія Володимирівна – викладач кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Швед Ганна Володимирівна – доктор філософії, доцент кафедри теорії й методики дошкільної, початкової освіти та мовних комунікацій КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Шишак Андріана Михайлівна – доктор філософії, старший викладач кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету.

Шолохова Наталя Сергіївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Науково-методичне видання

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ:
НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА**

Матеріали

III Всеукраїнської науково-практичної
конференції

30 квітня 2026 року

м. Херсон

Технічний редактор – **Мироненко М. П.**

Підписано до друку 20.05.2026 р. формат 60x84/16 (А-5)
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Verdana
Умовн. друк. арк. 26,9 Наклад 50.

Друк здійснено з оригінал-макету
у КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»
Свідоцтво ХС № 74 від 30.12.2011 р.

Адреса редакції й видавництва
вул. Покришева, 41
м. Херсон
73034
тел. (0552) 37-02-66
E-mail: info@academy.ks.ua